

Innspill Stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser

Utviklingen av norsk energipolitikk de neste tiårene må ta utgangspunkt i hvilket ambisjonsnivå vi som land har i klimapolitikken. Med dagens mål om halvering av utslippene innen 2030 og nullutslipp i 2050 vil den overordnede oppgaven være å erstatte dagens fossile energi forbruk med fornybar energi. Vi har dårlig tid, og det haster å få på plass en politikk som legger til rette for at denne overgangen kan skje i det tempoet som kreves.

Vi trenger mye mer fornybar kraft:

Prediksjonene for det framtidige norske kraftbehovet varierer noe, og det samme gjelder for skjæringspunktet hvor dagens produksjon går fra å gi overskudd av fornybar kraft til et underskudd. Det står likevel ganske klart at en vellykket grønn omstilling i perioden fram til 2050 vil kreve en vesentlig økning i produksjonen av fornybar norsk energi, samt en hensiktsmessig infrastruktur for kraftutveksling. Dette vil kreve en bred satsing på både dagens modne fornybare kraftkilder, samt en tyngre innsats mot umodne kilder.

Vannkraft: Fornybar, regulerbar vannkraft er bærebjelken i det norske energisystemet. Vi mener innføring av kontantstrømskatt i siste Statsbudsjett var et steg i riktig retning av å legge til rette for en nødvendig modernisering av vannkraftverkene, men ordninger som legger til rette for at vi har moderne og effektive anlegg trenger fokus også framover. Det bør også vurderes om gjeldende verneplan for vassdrag kan revideres med utgangspunkt i teknologisk utvikling og hvilke muligheter denne gir for utnyttelse, uten at det medfører vesentlig miljø og landskapsforringelse. Dagens eierskapsmodell og ressursbeskatning av vannkraften må videreføres.

Landbasert vind: Skal vi klare å møte framtidens behov for fornybar kraft i Norge trenger vi landbasert vind. Det er dessverre i ferd med å etablere seg en oppfatning av dette ikke er tilfelle, og vi mener det er avgjørende viktig at regjeringen ikke viker på dette i punkt i meldinga. Legitimiteten av ny vindkraft på land er avhengig av at vi har et forutsigbart konsesjonssystem som gir lokalsamfunnene tilstrekkelig innflytelse og kompensasjon for arealer og ulemper som slike utbygginger medfører. En rekke av forslagene i vindkraftmeldingen var positive på dette området. Vi mener i tillegg at legitimitet og oppslutning om slike prosjekter kunne økt ytterligere ved å legge til rette for at samfunnet sikres større eierskap til vindkraften, gjennom å innføre eierskapsbegrensinger og ressursbeskatning etter samme modell som norsk vannkraft.

Solenergi: Det ligger et betydelig potensial i utnyttelse av takarealer til produksjon av solenergi, og med fallende kostnader knyttet til teknologien bør det ses på virkemidler for å utnytte en større andel av dette potensialet. Lykkes dette vil det også ha en positiv sysselsettingseffekt innenfor bransjene vi organiserer. Et forslag er å legge inn bestemmelser i plan- og bygningsloven som pålegger vurdering av solcelleanlegg ved restaurering av større takflater og nye bygg. I forlengelsen av dette bør det også vurderes i hvor stor grad NVEs plusskunde-ordning gir de nødvendige insentivene til montering og installasjon av solceller i en større utstrekning enn i dag.

Havvind: Med dagens kostnadsbilde kreves gode støtteordninger for utvikling av havvind i Norge. Det må også på plass regler for tildeling av blokker på sokkelen. Vi har et godt utgangspunkt for å utvikle leverandørindustri til havvind, om det tas i bruk på norsk sokkel. Leverandørindustrien langs kysten har 50 års erfaring med oljeindustrien, og har kompetanse til å levere teknologi til bruk i tøffe havmiljøer. Et reelt grønt skifte gjennom investeringer i grønne prosjekter i leverandørindustrien må ikke fortrenkes av politikk som stimulerer til et høyt investeringsnivå olje- og gassindustrien.

Grønn hydrogen: Et godt alternativ i sektorer hvor direkte elektrifisering ikke lar seg gjøre. Hydrogen gir også store industrielle muligheter. Her har Norge gode forutsetninger, men en rekke satsinger rundt om i Europa nå, understreker viktigheten av at vi handler raskt og legger til rette for at vi kan bevege oss fra pilotprosjekter til etablering av hele fullskala verdikjeder. Se konkretisering i innspill til veikart for hydrogen.

Mens alle punktene overfor vil ha betydelige verdiskapings- og sysselsettingseffekter i både etalerings- og driftsfasen for våre medlemmer, vil vi også trekke fram noen punkter som særlig viktige utover selve kraftproduksjonen:

Lading En nasjonal og omfattende utbygging av ladeinfrastruktur for veitransport og havner. En slik plan må inneholde virkemidler som ivaretar behovet for lading, av spesielt veitransport, også i områder hvor dette ikke er umiddelbart kommersielt lønnsomt.

Kraftnettet Det hjelper ikke at Norge har kraftoverskudd hvis vi ikke får kraften frem der vi trenger den. I Bergens-regionen reduseres i dag mulighetene til gjennomføring av grønne prosjekter som følge av manglende nettkapasitet. Rutinene og kartlegging av mulig nytt forbruk må gjennomgås. Planleggingsprosessene for nye kraftlinjer er lange og ofte ser vi sterke innvendinger mot de anbefalte løsningene. Stortingsmeldingen må belyse behovet for tempo og konsekvensene slik som i Bergens-regionen av planleggings- og byggeperiodene av nye kraftlinjer.

I dag er det i stor grad aktører fra utlandet som bygger norske kraftlinjer. En stortingsmelding må belyse en risiko for kompetanse- og kapasitetsmangel som følge av at flere land nå må tenkes å ønske å styrke sitt kraftnett. En samlet oversikt over Norges eget behov for forsterkninger av linjenettet kan danne grunnlaget for reetablering av norske leverandører.

ENØK-tiltak Vi kan hente mye konfliktfri energi gjennom å bli bedre til å energieffektivisere bygningsmassen vår, men spesielt i eksisterende bygg gir lav strømpris få insentiver til gjennomføring av tiltak. Her kreves gode og tilgjengelige støtteordninger for å oppnå en effekt. Gjennom bevilgninger og ny fire-års avtale med Enova, bør foretaket instrueres til å realisere energieffektivisering i bygg, tilsvarende 10 TWh innen 2030 i tråd med tidligere Stortingsvedtak.

Viktige verktøy i framtidens energipolitikk

Enova: Enovas mandat må innrettes at det kan gis støtte til prosjekter hvor klimagassreduksjon er hovedmål, uavhengig om det skjer i sektorer som omfattes av kvotehandelsystemet eller ikke. Enova har i dag bestemmelser i sine programmer om at bare tiltak som gir forbedringer i virksomhetenes egne prosessutslipp/energiforbruk kan dekkes (scope 1). Slik utelukkes en rekke prosjekter med store positive klimaeffekter fra å få nødvendig risikoavlastning. Om vi skal utvikle nye, bærekraftige verdikjeder må også etterspørselen, etter for eksempel hydrogen, kunne motta insentiver gjennom virkemiddelapparatet. I EU er Scope 1, 2 og 3 utslipp inkludert i rapportering. Tiltak og kapitalallokering via Enova bør derfor følge denne metodikken

Offentlige innkjøp: Det offentlige handler for over 500 milliarder i året. Strengere klimakrav i innkjøpene vil gi store gevinster, både i form av klimakutt og oppdrag til bedrifter i Norge. En sterkere vekting av klima og miljø vil bidra til å skape et hjemmemarked for grønne produkter, løsninger og tjenester. Vi mener miljøvekting i anskaffelser må heves fra minimum 30 prosent til 50 prosent, og at nullutslipp får en klarere prioritering innkjøp i eks. bygg og transport.

